

Samen tegen energiearmoede

Elke maand interviewt De Gezonde Stad een duurzame koploper. Deze keer spreken we Jannekee Jansen op de Haar, oprichter van Jungle Amsterdam en de Fixbrigade.

Handen uit de mouwen

Jungle, het mooiste stukje ongerepte natuur op aarde, dat is waar duurzaamheidscentrum Jungle Amsterdam symbool voor wil staan en wil behouden in de stad. Jannekee Jansen op de Haar is de oprichter van Jungle Amsterdam. Midden in de Dapperbuurt hebben zij hun uitvalsbasis waar zij samen met bewoners toewerken naar een leefbare en rechtvaardige wereld. Ze richten zich met name op Amsterdammers die minder te besteden hebben, maar met hun vaak kleinere ecologische voetafdruk ook juist als voorbeeld kunnen dienen. "Men denkt misschien dat rijkere mensen duurzamer zijn, omdat ze geld hebben voor elektrische auto's en zonnepanelen, maar toch heeft die groep een veel grotere energieafname."

AANPAK

Hoe draag jij bij aan een duurzaam en gezond Amsterdam?

"Met Jungle Amsterdam behandelen we verschillende thema's rondom duurzaamheid: groen/klimaatadaptatie, circulair en energietransitie. Wij helpen mensen met een lager inkomen duurzamer te leven en tegelijkertijd geld te besparen. Zo hebben we aan de Dappermarkt het Afvalpaleis waar bewoners langs kunnen komen om te zien hoe zij hun huis kunnen verduurzamen. We hebben letterlijk een woonkamer, keuken en badkamer nagebouwd. Ook is er de weggeefwinkel en kunnen mensen een kop koffie komen drinken. Vanuit die ontmoeting helpen we mensen verder op weg. Ook beheren we een eigen buurtmoestuin. Een mooi ander voorbeeld van een project wat recent veel aandacht heeft gekregen is de Fixbrigade. De Fixbrigade biedt een oplossing voor zowel energiearmoede als ook energiebesparing. Fixbrigade bestaat nu al drie jaar, maar heeft sinds kort eindelijk subsidie gekregen om verder op te schalen. Tot nu gebeurde bijna alles vrijwillig. Op dit moment worden er ook in Nieuw West en Noord, maar ook landelijk nieuwe Fixbrigades opgezet."

Wat doet de Fixbrigade?

"De Fixbrigade komt bij mensen thuis om de woning te inspecteren op energieverbruik. Er wordt geluisterd naar de klachten van de bewoners en gecheckt wat er beter kan in de woning. We geven bijvoorbeeld advies over de inrichting van de kamers, waardoor je ervoor kan zorgen dat de warmte beter blijft hangen of dat de ventilatie beter is. Dan komt de Fixbrigade nog een keer langs om de juiste energiebesparende ingrepen uit te voeren. Zoals kieren dichtkitten, tochtstrips plaatsen en de radiator verbeteren. We isoleren het hele huis, van brievenbus tot kattenluik."

"We kijken ook altijd naar de CV-installatie, die vaak onnodig hoog staat, en wij zorgen voor het waterzijdig inregelen van de radiator. Daarnaast doen we ook

infraroodmetingen, waardoor alle plekken die niet zijn geïsoleerd zichtbaar worden. De bewoner kan daarmee naar de huisbaas stappen, zodat er iets aan gedaan kan worden."

Waarom ben je de Fixbrigade gestart?

"Onze projecten zijn vanuit of samen met bewoners ontstaan, zo ook de Fixbrigade. Wij merkten dat mensen vaak klachten hebben over tocht en kou, en ook echt woning-gerelateerde gezondheidsklachten hebben, zoals longproblemen. Dat komt vaak door slechte isolatie. Toen heeft Francis, die opgeleid is als elektricien en graag als vrijwilliger bij ons aan de slag wilde gaan, voorgesteld om er iets aan te doen. We zijn gestart met het controleren van woningen en daar verslagen van maken voor coöperaties zodat zij er iets aan konden doen, maar dat deden ze niet. Toen had Francis het idee om er zelf iets aan te doen door tochtstrips te plaatsen en radiatorfolie te plakken. Dit deed hij allemaal zelf; hij ging op zijn fiets langs de woningen en isoleerde de huizen in zijn eentje."

"Al gauw werd Francis veel gevraagd door de buurt en wilde hij uitbreiden. Toen zijn we begonnen met het aannemen van leerlingen. Francis heeft ruim 5 jaar als vrijwilliger de Fixbrigade mede opgezet en overal klussen uitgevoerd, maar nu we sinds kort eindelijk financiering hebben gevonden, heeft hij een contract. Alles heeft hij zichzelf aangeleerd en hij blijft bezig met het optimaliseren. De Fixbrigade wordt inmiddels flink uitgebreid. We hebben steeds meer leerlingen. Ook hebben we contact met het ROC en komt er misschien een fixer-opleiding. Eerst vroegen we betaling van de bewoners die we hielpen, maar door de subsidie die we nu krijgen kunnen we de service gratis leveren en bij veel meer huishoudens uitvoeren en verder opschalen. Dat doen we wel alleen voor een specifieke doelgroep; mensen die minder dan 140% van het minimumloon verdienen."

DE DROOM

Waar werk je naartoe met de Fixbrigade?

"Nu er op steeds meer plekken in de stad Fixbrigades worden gestart lijkt het mij goed om een soort landelijke Fixbrigade-organisatie te hebben. Ik hoor al dat er Fixbrigades opgestart worden in andere steden, maar die zijn niet deel van ons, dus wij kunnen niet de kwaliteit van hun werk controleren.

Energiearmoede* is een probleem dat overal speelt en het wordt alleen maar erger. Daarom wil ik dat er overal Fixbrigades komen, maar die moeten wel allemaal goed zijn."

*Huishoudens die meer dan 10% van het inkomen kwijt zijn aan de energierekening.

Hoe ziet jouw ideale Amsterdam eruit?

"Mijn ideale Amsterdam is een stad waar de bewoners het voor het zeggen hebben en waar er naar de bewoners geluisterd wordt. Waar ideeën en initiatieven van bottom-up komen, en niet van top-down. Het zou mooi zijn als er in elk stadsdeel in Amsterdam een organisatie zoals Jungle zou zijn. Zo kan je in die stadsdelen ook een duurzame community bouwen, samen met de mensen in de buurt. Dan kan je ervoor zorgen dat een buurt voor iedereen leuk en fijn is om in te wonen.

Ik geloof zelf in de praktische dingen, we zitten nu vaak alleen maar te praten en dan gebeurt er niets. Er wordt ook rondom energiearmoede alleen maar geadviseerd, zonder dat er echt iets gedaan wordt. Er wordt heel veel geld gebruikt om te praten en dat is geld wat beter gebruikt kan worden om mensen echt te helpen.

Wat ik wel goed vind is dat er heel veel burgerinitiatieven zijn. Vooral op het vlak van groen wordt er heel veel gedaan door bewoners, zoals een groep mensen

AAN DE SIAC

Wat is jouw gouden tip om energiezuiniger te leven?

"Maak een afspraak met de Fixbrigade zou ik zeggen! Daarbij geldt natuurlijk wel dat de Fixbrigade alleen helpt als je minder dan 140% van het minimumloon verdient. Anders kan je op andere plekken terecht. We zoeken sowieso nieuwe leerlingen, want we kunnen altijd meer mensen gebruiken om uit te breiden in andere stadsdelen. Meld ook iemand anders aan voor de Fixbrigade, zo kan je de mensen om je heen ook helpen."

En de gouden tip?

"Waterzijdig inregelen. Dit kan alleen al leiden tot 15 tot 20% besparing van de stookkosten. Vanuit de fabriek staan de ventielen in de radiator helemaal open, waardoor het warme water al heel snel door de radiator heen gaat. Dit is zonde, omdat het ervoor zorgt dat je maar blijft stoken om het warm te krijgen. Wij draaien dan die ventielen wat meer dicht, zodat er niet zoveel water doorheen gaat."

Wat je altijd kan doen is even flink aan de deur gaan kloppen bij je huisbaas, zo kan je laten weten dat je verandering wilt. Laat je niet afschrikken. Vraag eens of het ventiel van je CV-installatie gecheckt kan worden en gedeeltelijk dicht gedraaid kan worden. Ook kan je zelf de inrichting van je huis veranderen om de luchtcirculatie te verbeteren. Laat ruimte achter de kasten en koop meubels op pootjes, zo zorg je ervoor dat de lucht beter circuleert."

Nog een laatste oproep die je wilt delen?

"Samen als Amsterdammers nog meer eigen initiatief tonen en zelf aan de slag gaan!"